

## PRAKSISOVERSIGT · INTERNATIONAL RET

# Praksisoversigt over international jurisdiktion (Bruxelles I)

*Bruxelles I-forordningens kompetenceregler og EU-Domstolens fortolkningspraksis*

Version 2 · Opdateret 26. jun. 2026 · 14 afgørelser · 2016-2025

[Læs online](#)**INTRODUKTION**

Bruxelles I-forordningen (omarbejdet) – forordning (EU) nr. 1215/2012 – udgør det centrale regelsæt for retternes internationale kompetence og for anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område inden for EU. Forordningen finder anvendelse i Danmark via en parallelaftale mellem Danmark og EU, gennemført ved lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. EU-Domstolen har i en meget rig præjudiciel praksis præciseret forordningens centrale begreber – fra hovedreglen om sagsøgtes bopæl over særværnetingerne for kontrakt og delikt til prorogationsreglerne og de beskyttende kompetenceregler for forbrugere, ansatte og forsikrede. Dansk retspraksis, navnlig Højesterets og Sø- og Handelsrettens afgørelser, anvender forordningen i tæt dialog med EU-Domstolens fortolkning.

**PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS**

- 01** Hovedreglen er, at personer med bopæl i en medlemsstat skal sagsøges ved retterne i den pågældende stat (art. 4), og dette kompetencekriterium kan kun fraviges i de tilfælde, forordningen selv hjemler.
- 02** Særværnetinget i kontraktsager (art. 7, nr. 1) peger på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt – ved salg af varer leveringsstedet, ved tjenesteydelser det sted, hvor ydelsen er leveret.
- 03** Særværnetinget for erstatning uden for kontrakt (art. 7, nr. 2) peger på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået – hvilket efter EU-Domstolens praksis omfatter både handlestedet og virkningsstedet.
- 04** Værnetingsaftaler efter art. 25 kræver parternes samstemmende vilje udtrykt klart og præcist – skriftligt, i overensstemmelse med indbyrdes skik og brug, eller efter international handelssædvane.
- 05** Asymmetriske værnetingsklausuler, der binder den ene part til én ret mens den anden part kan vælge frit, er gyldige, forudsat at de udpeger retter i EU/Lugano-stater og tilstrækkeligt præcist angiver de objektive kompetenceforhold.
- 06** En værnetingsaftale til fordel for retterne i en anden medlemsstat end parternes fælles hjemstat er gyldig, selv om aftalen ikke har anden tilknytning til den valgte stat – selve aftalen udgør det grænseoverskridende element.

- 07** En værnetingsklausul i almindelige forretningsbetingelser kræver, at den af begge parter underskrevne kontrakt udtrykkeligt henviser til betingelserne; klausuler kun nævnt på fakturaer opfylder ikke formkravene.
- 08** Ved krav mod flere sagsøgte i forskellige medlemsstater (art. 8, nr. 1) kan sagerne samles, hvis kravene er så snævert forbundne, at der er risiko for uforenelige retsafgørelser – også selv om kravene hviler på forskellige retsgrundlag.
- 09** Forbrugere, ansatte og forsikrede nyder beskyttende kompetenceregler (art. 10-23), der som udgangspunkt ikke kan fraviges ved værnetingsaftaler til skade for den svage part.
- 10** Ved kabinepersonale i luftfart er 'hjemmebasen' et vægtigt indicium for det sædvanlige arbejdssted, der afgør kompetencen efter arbejdstagerværnetinget.
- 11** Retsafgørelser truffet i en medlemsstat anerkendes automatisk i de øvrige medlemsstater uden eksekvatur (art. 36); fuldbyrdelse kan kun nægtes af snævre grunde – herunder åbenbar ordre public-strid.
- 12** Ordre public-klausulen (art. 45) kan ikke anvendes til at vurdere forenelighed med indenlandske domme – dette skal ske efter den særlige bestemmelse om uforenelighed.
- 13** Bruxelles I-forordningen finder anvendelse i Danmark via en folkeretlig parallelaftale, og danske retter skal tage behørigt hensyn til EU-Domstolens praksis ved fortolkningen.
- 14** Efter Brexit er Storbritannien tredjeland i forhold til Bruxelles I – Haagerkonventionen om værnetingsaftaler af 2005 kan være relevant for sager med tilknytning til UK.

## Retsgrundlag: Bruxelles I-forordningen og dens anvendelse i

### § 1 Danmark

Bruxelles I-forordningen (omarbejdet) – [forordning \(EU\) nr. 1215/2012](#) – regulerer retternes internationale kompetence i civil- og handelsretlige sager samt anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser inden for EU. Forordningen afløste den tidligere forordning (EF) nr. 44/2001 ("Bruxelles I") og Bruxelleskonventionen af 1968.

Da Danmark i medfør af protokollen om Danmarks stilling ikke deltager i vedtagelsen af EU-retsakter på det civilretlige område, finder forordningen ikke direkte anvendelse i Danmark. I stedet gælder den via en folkeretlig parallelaftale mellem Danmark og EU, gennemført i dansk ret ved [lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område](#). Parallelaftalen sikrer, at forordningens kompetence- og anerkendelsesregler finder anvendelse i forholdet mellem Danmark og de øvrige medlemsstater. Danske retter skal tage "behørigt hensyn" til EU-Domstolens praksis ved fortolkningen.

Forordningen suppleres af lovvalsreglerne i [Rom I-forordningen \(593/2008\)](#) om lovvalg i kontraktforhold og [Rom II-forordningen \(864/2007\)](#) om lovvalg i erstatning uden for kontrakt, samt Luganokonventionen af 2007 for EFTA-stater (Norge, Island, Schweiz). For tredjelandssager – herunder efter Brexit sager med tilknytning til Storbritannien – kan Haagerkonventionen om værnetingsaftaler af 2005 finde anvendelse.

Forordningens materielle anvendelsesområde er bredt: den omfatter alle civil- og handelsretlige sager, men undtager skatte-, told- og forvaltningsretlige spørgsmål samt voldgift, familieret og insolvens (der reguleres af særlige EU-retsakter).

## Hovedreglen: Sagsøgtes bopæl som grundlæggende kompetencekriterium

Forordningens udgangspunkt er det klassiske princip *actor sequitur forum rei*: personer med bopæl i en medlemsstat skal som hovedregel sagsøges ved retterne i den pågældende stat, jf. [art. 4, stk. 1](#). Bopælen er det principielle kompetencekriterium, som ifølge betragtning 15 "bør altid kunne gøres gældende, undtagen i enkelte velafgrænsede tilfælde."

For juridiske personer definerer forordningen selvstændigt bopælen som det sted, hvor selskabet har sit vedtægtsmæssige hjemsted, sin hovedadministration eller sit hovedforretningssted, jf. [art. 63](#).

I [C-337/17 \(Feniks\)](#) fremhævede EU-Domstolen, at hovedreglen er udtryk for et overordnet hensyn til sagsøgtes retssikkerhed, og at enhver fravigelse skal fortolkes strengt. Sagen vedrørte et polsk selskabs *actio pauliana* mod et spansk selskab, og Domstolen fastslog, at paulianakravet – trods sin deliktartige karakter – henhørte under kontraktværneting, fordi det udsprang af et kontraktforhold.

En vigtig nuance er, at forordningen også finder anvendelse, selv om begge parter har bopæl i samme medlemsstat, når sagen har grænseoverskridende elementer. I [C-566/22 \(Inkreal/Dúha\)](#) fastslog Domstolen, at to slovakiske selskaber gyldigt kunne aftale tjekkisk værneting – selve den grænseoverskridende aftale udgjorde det internationale element.

### LOV

[Bruxelles I-forordningen § 4, stk. 1](#)[Bruxelles I-forordningen § 63](#)

### PRAKSIS

**EU-Domstolen** · Værnetingsaftaler i EU: Kompetencevalg mellem parter fra samme medlemsstat 08.02.2024

**EU-Domstolen** · Actio pauliana og værneting i sager om kontraktforhold efter Bruxelles I-forordningen 04.10.2018

## Særværneting i kontraktsager: Opfyldelsesstedet efter art. 7, nr. 1

[Art. 7, nr. 1](#) er det mest anvendte særværneting og tillader sagsøgeren at anlægge sag ved retten på det sted, hvor den kontraktuelle forpligtelse er opfyldt eller skal opfyldes. Bestemmelsen sonder mellem tre situationer i et hierarki:

- **Salg af varer** (litra b, 1. led): Kompetencen ligger ved det sted, hvor varerne er leveret eller skulle leveres.
- **Levering af tjenesteydelser** (litra b, 2. led): Kompetencen ligger ved det sted, hvor tjenesteydelserne er leveret eller skulle leveres.
- **Andre kontrakter** (litra a via litra c): Den generelle regel om opfyldelsesstedet for den konkrete forpligtelse, som national ret fastlægger.

I [C-64/17 \(Lusavouga/Saey\)](#) kvalificerede EU-Domstolen en koncessionskontrakt som en "aftale om levering af tjenesteydelser" og opstillede et treleddet hierarki for at fastlægge opfyldelsesstedet: (1) hovedleveringsstedet efter kontraktens bestemmelser, (2) det faktiske gennemførelsessted, og (3) subsidiært leverandørens bopæl.

I [C-196/15 \(Granarolo\)](#) præciserede Domstolen grænsen mellem kontrakt og delikt: et erstatningssøgsmål efter brat afbrydelse af et langvarigt uformelt forretningsforhold kan kvalificeres som kontraktforhold, hvis der eksisterer en stiltiende kontraktuel forpligtelse.

I [C-393/22 \(EXTÉRIA/Spravime\)](#) fastslog Domstolen, at en foreløbig aftale (*pactum de contrahendo*) om fremtidig indgåelse af en franchiseaftale ikke er en "aftale om levering af tjenesteydelser" efter litra b, fordi den hverken forudsætter en faktisk virksomhed eller vederlag. Kompetencen afgøres i stedet efter den generelle kontraktregel i litra a.

|         |                                                                                                                                                                                                                 |            |
|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| LOV     | <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 7</a>                                                                                                                                                                    |            |
| PRAKSIS | <b>EU-Domstolen</b> · Jurisdiktion ved foreløbige aftaler: Er en 'pactum de contrahendo' en levering af tjenesteydelser under Bruxelles Ia-forordningen?                                                        | 14.09.2023 |
|         | <b>EU-Domstolen</b> · Retternes kompetence i sager om koncessionskontrakter – Gyldighed af værnetingsklausuler på fakturaer under Bruxelles I-forordningen                                                      | 07.03.2018 |
|         | <b>EU-Domstolen</b> · Værneting for erstatningssøgsmål efter brat afbrydelse af langvarigt forretningsforhold – Kvalificering som kontraktforhold eller erstatning uden for kontrakt (Bruxelles I-forordningen) | 13.07.2016 |

## § 4 Fælles værneting for flere sagsøgte: Art. 8 og risikoen for uforenelige afgørelser

[Art. 8, nr. 1](#) tillader, at en person med bopæl i en medlemsstat sagsøges i en anden medlemsstat, hvis kravene mod flere sagsøgte er så "snævert forbundne, at det er ønskeligt at behandle og pådømme dem samlet for at undgå uforenelige retsafgørelser."

Højesteret tog i [Sag 40/2017 og 41/2017](#) stilling til denne bestemmelse. Et dansk forsikringsselskab (Tryg) anlagde erstatningssag mod både en dansk transportør (Combino) og et hollandsk lagerdriftsselskab (Vriesoord) i anledning af bortkomst af frosne kyllingeprodukter. Højesteret fandt, at der var risiko for uforenelige retsafgørelser:

*"Højesteret finder, at der er risiko for uforenelige retsafgørelser, hvis kravene bliver pådømt hver for sig. Det skyldes risikoen for, at bevisbedømmelsen af hændelsesforløbet, som kan få afgørende betydning for Trygs krav mod såvel Combino som Vriesoord, kan falde forskelligt ud."*

Højesteret understregede – i overensstemmelse med EU-Domstolens **Freeport-dom (C-98/06)** og **Painer-dom (C-145/10)** – at det er uden betydning, at kravene hviler på forskellige retsgrundlag (dansk transportkontraktret vs. hollandsk deliktsret). Afgørelsen ophævede Sø- og Handelsrettens kompetenceafgørelse og hjemviste sagerne til realitetsbehandling.

|         |                                                                                                                             |            |
|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| LOV     | <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 8</a>                                                                                |            |
| PRAKSIS | <b>Højesteret</b> · Værneting i Danmark for krav mod hollandsk selskab vedrørende bortkomne varer (Brussels I-forordningen) | 26.01.2018 |

## § 5 Værnetingsaftaler: Prorogation efter art. 25

[Art. 25](#) giver parterne vid adgang til at aftale værneting i en medlemsstat uanset deres bopæl. Aftalen skal opfylde bestemte formkrav – skriftligt eller mundtligt med skriftlig bekræftelse, i overensstemmelse med parternes indbyrdes skik og brug, eller inden for international handel efter en sædvane. Medmindre parterne har aftalt andet, er den valgte ret enekompetent.

EU-Domstolen har præciseret formkravene i flere vigtige afgørelser:

#### Klausuler i almindelige forretningsbetingelser (AFB'er):

I [C-222/15 \(Hőszig\)](#) fastslog Domstolen, at en værnetingsklausul, der udpeger "Retterne i Paris", er tilstrækkelig præcis. En klausul i AFB'er er gyldig, såfremt den af begge kontrahenter underskrevne kontrakt udtrykkeligt henviser til betingelserne. I [C-64/17 \(Lusavouga\)](#) gik Domstolen videre og fastslog, at en værnetingsklausul, der alene fremgår af AFB'er nævnt på fakturaer udstedt af den ene part, ikke opfylder formkravene.

#### Asymmetriske klausuler:

I den nyere [C-537/23 \(SIL/Agora\)](#) fastslog Domstolen, at asymmetriske klausuler – der binder den ene part til én ret, mens den anden part frit kan vælge – som udgangspunkt er gyldige under tre betingelser: (1) aftalen udpeger retter i EU- eller Lugano-stater, (2) den angiver tilstrækkeligt præcist de objektive kompetenceforhold, og (3) den strider ikke mod beskyttelsesreglerne for svage parter i art. 15, 19 eller 23 eller fraviger enekompetence efter art. 24.

#### Parternes fælles hjemstat:

I [C-566/22 \(Inkreal/Dúha\)](#) afgjorde Domstolen, at to parter med hjemsted i samme medlemsstat gyldigt kan aftale værneting i en anden medlemsstat – selve aftalen udgør det grænseoverskridende element, og der kræves ingen yderligere tilknytning.

#### Overdragelse af værnetingsklausuler:

I [C-682/23](#) fastslog Domstolen, at en erhverver af et erstatningskrav kan påberåbe sig den oprindelige kontrakts værnetingsklausul uden skyldnerens nye samtykke, forudsat at national ret betragter klausulen som et accessorisk rettighed, der følger med kravet.

|         |                                                                                                                                                              |            |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| LOV     | <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 25, stk. 1</a>                                                                                                        |            |
| PRAKSIS | <b>EU-Domstolen</b> · Overdragelse af erstatningskrav og rækkevidden af værnetingsaftaler efter Bruxelles Ia-forordningen                                    | 23.10.2025 |
|         | <b>EU-Domstolen</b> · Gyldigheden af asymmetriske værnetingsaftaler og fortolkningen af begrebet »materielt ugyldig« i Bruxelles Ia-forordningen             | 27.02.2025 |
|         | <b>EU-Domstolen</b> · Værnetingsaftaler i EU: Kompetencevalg mellem parter fra samme medlemsstat                                                             | 08.02.2024 |
|         | <b>EU-Domstolen</b> · Retternes kompetence i sager om koncessionskontrakter – Gyldighed af værnetingsklausuler på fakturaer under Bruxelles I-forordningen   | 07.03.2018 |
|         | <b>EU-Domstolen</b> · Værnetingsklausul i almindelige forretningsbetingelser: Gyldighed ved henvisning til "Retterne i Paris" under Bruxelles I-forordningen | 06.07.2016 |

## Dansk retspraksis om værnetingsklausuler og forordningens anvendelsesområde

### § 6

Dansk retspraksis illustrerer Bruxelles I-forordningens praktiske betydning, navnlig i sø- og transportretlige sager.

Højesterets dom i [BS-30435/2020-HJR \(Maersk mod DSV\)](#) er en central afgørelse om forordningens anvendelsesområde. Sagen vedrørte to danske selskabers tvist om bortkomst af gods under en søtransport fra Shanghai til København. Maersks standardbetingelser fastsatte eksklusivt værneting ved High Court of Justice i London. DSV argumenterede for, at forordningen ikke fandt anvendelse mellem to danske selskaber. Højesteret fastslog – med henvisning til EU-Domstolens praksis i [Owusu \(C-281/02\)](#) og [Lindner \(C-327/10\)](#) – at transportens helt internationale karakter gav forholdet tilstrækkelig tilknytning til udlandet:

*"Højesteret finder efter en samlet vurdering af omstændighederne, at den foreliggende retstvist mellem Maersk og DSV har en sådan tilknytning til udlandet, at Bruxelles I-forordningen, herunder artikel 25 om værnetingsaftaler, finder anvendelse på retsforholdet."*

Da forordningen fandt anvendelse, trådte [Sølovens § 310, stk. 5](#) i kraft, og de nationale begrænsninger i § 310, stk. 1 kunne ikke tilsidesætte værnetingsaftalen. Sagen blev afvist fra de danske domstole. DSV's Brexit-indsigelse blev forkastet, da sagen var anlagt i 2017, før udtræden trådte i kraft.

I [BS-588/2020-HJR](#) tog Højesteret stilling til lovvalg i en sag om en tysk kaskoforsikring af en lystbåd. Højesteret fandt, at en dansk bådejer, der var "sikret" men ikke forsikringstager, ikke var bundet af en lovvalgsklausul i de tysksprogede forsikringsbetingelser, som han aldrig havde tiltrådt. Spørgsmålet om risikoens beliggenhed blev afgjort under [Rom I-forordningen art. 7](#) med henvisning til Solvens II-direktivet. Resultatet var tysk ret uanset kategoriseringen som "store" eller "andre" risici.

|         |                                                                                                            |                                       |            |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|------------|
| LOV     | <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 25, stk. 1</a>                                                      | <a href="#">Søloven § 310, stk. 5</a> |            |
| PRAKSIS | <b>Højesteret</b> · Gyldighed af værnetingsklausul i international søtransportaftale (Maersk mod DSV)      |                                       | 09.09.2021 |
|         | <b>Højesteret</b> · Højesterets afgørelse om lovvalg og værneting i sag om tysk kaskoforsikring af lystbåd |                                       | 08.04.2021 |

## Beskyttende kompetenceregler: Forsikring, forbrugere og § 7 arbejdstagere

Forordningen indeholder særlige kompetenceregler, der beskytter den svage part i tre kontrakttyper: forsikringsaftaler (afdeling 3, art. 10-16), forbrugeraftaler (afdeling 4, art. 17-19) og individuelle arbejdsaftaler (afdeling 5, art. 20-23). Hovedprincippet er, at den svage part kan sagsøge modparten i sin egen bopælsstat, mens den stærke part som udgangspunkt kun kan sagsøge den svage part i dennes bopælsstat. Værnetingsaftaler kan som hovedregel kun fravige disse regler til fordel for den svage part.

### Forsikring (art. 10-16):

En forsikringstager, en sikret eller en begunstiget kan anlægge sag mod forsikringsgiveren i den medlemsstat, hvor vedkommende har bopæl, jf. [art. 11, stk. 1, litra b](#). Forsikringsgiveren kan derimod kun sagsøge forsikringstageren i dennes bopælsstat. Højesterets afgørelse i [BS-588/2020-HJR](#) illustrerer, hvordan en dansk "sikret" – der ikke var den formelle forsikringstager – kunne anlægge sag i Danmark.

**Forbrugere (art. 17-19):**

En forbruger kan sagsøge den erhvervsdrivende modpart i den medlemsstat, hvor forbrugeren har bopæl, forudsat at den erhvervsdrivende "retter" sin virksomhed mod forbrugers hjemstat. EU-Domstolen har i **Pammer/Alpenhof (C-585/08 og C-144/09)** opstillet vejledende kriterier for, hvornår en hjemmeside er "rettet mod" en bestemt medlemsstat – herunder brug af et andet sprog end hjemstatens, angivelse af priser i anden valuta, og oplysning om kontaktpersoner i forbrugers land.

**Arbejdstagere (art. 20-23):**

I **C-168/16 og C-169/16 (Nogueira m.fl./Crewlink og Moreno Osacar/Ryanair)** præciserede EU-Domstolen det sædvanlige arbejdssted for kabinepersonale i luftfart. Domstolen fastslog, at begrebet "hjemmebase" i luftfartsreguleringen er et "vægtigt indicium" for det sædvanlige arbejdssted i Bruxelles I-forordningens forstand. For kabinepersonale med hjemmebase i Charleroi (Belgien) var belgiske domstole kompetente – uanset irsk lovvalgs- og værnetingsklausul i arbejdskontrakten. Denne afgørelse beskytter effektivt mobile arbejdstagere mod værnetingsklausuler, der peger væk fra deres faktiske arbejdssted.

Beskyttelsesreglerne kan ikke omgås ved **voldgift**, der falder uden for forordningens anvendelsesområde men kan rejse parallelle problemstillinger for svage parter.

LOV

Bruxelles I-forordningen § 11, stk. 1

Bruxelles I-forordningen § 17

Bruxelles I-forordningen § 20

**PRAKSIS** **Højesteret** · Højesterets afgørelse om lovvalg og værneting i sag om tysk kaskoforsikring af lystbåd 08.04.2021  
**EU-Domstolen** · Retternes kompetence i sager om kabinepersonale: Forholdet mellem sædvanligt arbejdssted (Bruxelles I) og hjemmebase (luftfartsregulering) 13.09.2017

## Anerkendelse og fuldbyrdelse af domme – afskaffelsen af eksekvatur og ordre public

En af forordningens mest markante nyheder i den omarbejdede version (1215/2012) er afskaffelsen af eksekvatur for domme afsagt efter 10. januar 2015. Retsafgørelser truffet i en medlemsstat anerkendes automatisk i de øvrige medlemsstater uden nogen særlig procedure, jf. **art. 36**, og kan fuldbyrdes direkte med blot fremlæggelse af en attestformular, jf. **art. 39**.

Anerkendelse og fuldbyrdelse kan kun nægtes af begrænsede grunde, opregnet i **art. 45**: (1) åbenbar strid med ordre public, (2) sagsøgt manglende mulighed for at varetage sine interesser, (3) uforenelighed med en retsafgørelse truffet mellem de samme parter i den anmodede stat, eller (4) uforenelighed med en afgørelse fra en anden medlemsstat eller et tredjeland.

Højesteret tog stilling til disse grunde i **Sag 201/2017**, der vedrørte fuldbyrdelse af udenlandske erstatnings- og sagsomkostningskrav tilkendt en mor i en straffesag om børnebortførelse. Faderen argumenterede for, at de udenlandske afgørelser var uforenelige med danske domme, der havde fastslået, at hans handlinger ikke udgjorde ulovlig bortførelse.

Flertallet (4-1) fastslog, at kravene var civilretlige og derfor omfattet af forordningen (med henvisning til EU-Domstolens **Sonntag-dom, C-172/91**). Flertallet fandt ikke uforenelighed:

*"De retsafgørelser, der er truffet mellem parterne i Danmark, findes ikke at udelukke sådanne retsvirkninger, og dette gælder, uanset at det ved Østre Landsrets dom af 21. december 2012 blev fastslået, at Fs nægtelse af at udlevere B til M ikke udgjorde en ulovlig tilbageholdelse."*

Højesteret understregede – med henvisning til EU-Domstolens **Hoffmann-dom (C-145/86)** – at ordre public-klausulen ikke kan bruges til at vurdere forenelighed med indenlandske domme; dette skal ske efter den særlige uforenelighedsregel.

For praktiske aspekter af fuldbyrdelse af udenlandske domme i Danmark kan der krydshenvises til [fogedretsbehandling](#).

|         |                                                                                                                                                                                   |                                               |            |
|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|------------|
| LOV     | <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 36</a>                                                                                                                                     | <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 45</a> |            |
| PRAKSIS | <b>Højesteret</b> · Tvangsfuldbyrdelse af udenlandske erstatningskrav i relation til børnebortførelse og spørgsmålet om uforenelige retsafgørelser efter Bruxelles I-forordningen |                                               | 26.09.2018 |

## § 9 Brexit, tredjelandssager og Luganokonventionen

Storbritanniens udtræden af EU (Brexit) pr. 1. januar 2021 medførte, at Bruxelles I-forordningen ikke længere gælder i forholdet mellem EU-medlemsstaterne og UK. For sager anlagt efter denne dato er de vigtigste instrumenter:

- **Haagerkonventionen om værnetingsaftaler (2005):** UK tiltrådte konventionen selvstændigt pr. 1. januar 2021. Konventionen finder anvendelse på eksklusive værnetingsaftaler, men ikke på forsikrings-, forbruger- eller arbejdsaftaler.
- **Luganokonventionen (2007):** Finder anvendelse i forholdet mellem EU og Norge, Island og Schweiz, men UK's ansøgning om tiltrædelse er endnu ikke godkendt af EU.
- **National ret:** I mangel af traktatgrundlag falder tvister med UK-tilknytning tilbage på de nationale kompetenceregler i den enkelte medlemsstat.

Highest Court-problematikken illustreres i **Maersk mod DSV-sagen (BS-30435/2020-HJR)**, hvor Højesteret afviste DSV's Brexit-indsigelse, fordi sagen var anlagt i 2017. For fremtidige sager med London-værnetingsklausuler vil spørgsmålet dog være aktuelt: omfattes klausulen af Haagerkonventionens regler om eksklusive værnetingsaftaler, eller skal den vurderes efter national ret?

Den tidsmæssige overgangsregel er vigtig: for sager anlagt før 1. januar 2021 finder forordningen fortsat anvendelse i kraft af udtrædelsesaftalens art. 67. For sager anlagt derefter gælder de nye rammer.

Det er værd at bemærke, at EU-Domstolens **C-566/22 (Inkreal/Dúha)** eksplicit afviste, at Haagerkonventionens begrænsning af rent interne situationer (art. 1, stk. 2) skulle overføres til forordningen. Bruxelles I-forordningen forfølger et bredere mål om et fælles retsområde, og kravet til det grænseoverskridende element er derfor lempeligere.

|         |                                                                                                       |            |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| PRAKSIS | <b>Højesteret</b> · Gyldighed af værnetingsklausul i international søtransportaftale (Maersk mod DSV) | 09.09.2021 |
|         | <b>EU-Domstolen</b> · Værnetingsaftaler i EU: Kompetencevalg mellem parter fra samme medlemsstat      | 08.02.2024 |

## § 10 Sammenfatning: Praksisoversigt og centrale takeaways

Bruxelles I-forordningen er den dominerende retskilde for international kompetence i civile og kommercielle sager inden for EU. Praksis fra EU-Domstolen og de danske domstole viser følgende hovedmønstre:

- **Autonome begreber:** Forordningens centrale begreber – kontraktforhold, erstatning uden for kontrakt, bopæl, opfyldelsessted – fortolkes selvstændigt og ensartet i hele EU, uafhængigt af national ret.
- **Streng fortolkning af undtagelser:** Særværningene i art. 7-8 og prorogationsreglerne i art. 25 er undtagelser til hovedreglen om sagsøgtens bopæl og skal fortolkes strengt.
- **Partsautonomi inden for klare grænser:** Parternes adgang til at aftale værneting er vid – herunder til retter i stater uden anden tilknytning – men kræver overholdelse af formkrav og kan ikke fravige beskyttelsen af svage parter.
- **Automatisk anerkendelse:** Afskaffelsen af eksekvtur for nyere domme fremmer den frie bevægelighed for retsafgørelser, med kun snævre nægtelsesgrunde.
- **Dansk ret i EU-ramme:** Via parallelaftalen opererer danske domstole inden for det fælleseuropæiske kompetencesystem og er forpligtet til at følge EU-Domstolens fortolkningspraksis.

For beslægtede emner om [forbrugerbeskyttelse](#), [platformansvar](#) ved internet-tort, [produktansvar](#) i grænseoverskridende varesager, og [EU fri bevægelighed](#) henvises til de respektive praksisoversigter.

## REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

|                                               |        |                                               |        |
|-----------------------------------------------|--------|-----------------------------------------------|--------|
| <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 4</a>  | stk. 1 | <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 7</a>  |        |
| <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 8</a>  |        | <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 25</a> | stk. 1 |
| <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 36</a> |        | <a href="#">Bruxelles I-forordningen § 45</a> |        |

## MATERIALE Citerede afgørelser

14 afgørelser

### HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

4

|            |                                                                                                                                                               |                     |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 09.09.2021 | Gyldighed af værnetingsklausul i international søtransportaftale (Maersk mod DSV)                                                                             | bs-30435-2020-hjr   |
| 08.04.2021 | Højesterets afgørelse om lovvalg og værneting i sag om tysk kaskoforsikring af lystbåd                                                                        | bs-588-2020-hjr     |
| 26.09.2018 | Tvangsfuldbyrdelse af udenlandske erstatningskrav i relation til børnebortførelse og spørgsmålet om uforenelige retsafgørelser efter Bruxelles I-forordningen | 201-2017            |
| 26.01.2018 | Værneting i Danmark for krav mod hollandsk selskab vedrørende bortkomne varer (Brussels I-forordningen)                                                       | 40-2017- og-41-2017 |

### EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

10

|            |                                                                                                                            |          |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 23.10.2025 | Overdragelse af erstatningskrav og rækkevidden af værnetingsaftaler efter Bruxelles Ia-forordningen                        | C-682/23 |
| 27.02.2025 | Gyldigheden af asymmetriske værnetingsaftaler og fortolkningen af begrebet »materielt ugyldig« i Bruxelles Ia-forordningen | C-537/23 |

|            |                                                                                                                                                                                           |          |
|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 05.12.2024 | Ugyldighed af et europæisk betalingspåkrav ved mangelfuld forkyndelse og forholdet til national procesret                                                                                 | C-389/23 |
| 08.02.2024 | Værnetingsaftaler i EU: Kompetencevalg mellem parter fra samme medlemsstat                                                                                                                | C-566/22 |
| 14.09.2023 | Jurisdiktion ved foreløbige aftaler: Er en 'pactum de contrahendo' en levering af tjenesteydelser under Bruxelles Ia-forordningen?                                                        | C-393/22 |
| 04.10.2018 | Actio pauliana og værneting i sager om kontraktforhold efter Bruxelles I-forordningen                                                                                                     | C-337/17 |
| 07.03.2018 | Retternes kompetence i sager om koncessionskontrakter – Gyldighed af værnetingsklausuler på fakturaer under Bruxelles I-forordningen                                                      | C-64/17  |
| 13.09.2017 | Retternes kompetence i sager om kabinepersonale: Forholdet mellem sædvanligt arbejdssted (Bruxelles I) og hjemmebase (luftfartsregulering)                                                | C-168/16 |
| 13.07.2016 | Værneting for erstatningssøgsmål efter brat afbrydelse af langvarigt forretningsforhold – Kvalificering som kontraktforhold eller erstatning uden for kontrakt (Bruxelles I-forordningen) | C-196/15 |
| 06.07.2016 | Værnetingsklausul i almindelige forretningsbetingelser: Gyldighed ved henvisning til "Retterne i Paris" under Bruxelles I-forordningen                                                    | C-222/15 |